

Naastenparticipatie bij delier of dementie

Uw naaste is opgenomen in het Frisius MC Leeuwarden. Een ziekenhuisopname kan leiden tot acute verwardheid ook wel delier genoemd. U bent gevraagd om mee te helpen (participeren). Deze folder geeft u informatie over naastenparticipatie en de voorzieningen die het ziekenhuis u ter ondersteuning kan aanbieden. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel deze dan gerust aan de verpleegkundige.

Wat is delier

Delier is een plotselinge verwardheid, die ontstaat door een lichamelijke aandoening. Patiënten met een delier hebben vaak zelf niet door dat ze verward zijn. Ze kunnen zich anders gedragen, zijn vaak onrustig of juist heel slaperig. Patiënten weten bijvoorbeeld niet meer waar ze zijn, herkennen mensen om hun heen niet, het tijdsbesef is verstoord of ze zien dingen die er niet zijn (hallucinaties). Dit maakt het soms moeilijk om met ze te praten. Wanneer de lichamelijke oorzaak van het delier verbetert, neemt de verwardheid af. Rust, structuur en een juiste omgeving helpen bij het herstel van het delier. Naasten kunnen hierin een ondersteunende rol bieden.

Over naastenparticipatie

Participatie in de zorg kan op verschillende manieren.

- > Een familielid/mantelzorger is overdag aanwezig en/of een familielid/mantelzorger blijft slapen. Door een patiënt overdag wakker te houden en activiteiten aan te bieden, is de kans groot dat de patiënt een goed dag- en nachtritme blijft houden.
- > Betrokkenheid van directe naasten kan veiligheid, vertrouwen en rust bieden aan de patiënt.

Dit zorgt voor:

- > Minder complicaties tijdens en na de opname.
- > Minder functieverlies na de opname.
- > Kortere opnameduur.

Bewegen

Bewegen is belangrijk. In sommige gevallen is bewegen moeilijk. Dit kan leiden tot complicaties, zoals het verlies van spierkracht en zelfstandigheid, het ontstaan van doorligplekken (decubitus) of een longontsteking. Bewegen gedurende de dag kan de risico's op de complicaties verminderen. Door zoveel mogelijk uit bed te zijn, beweegt uw naaste (onbewust) al meer. Denk daarbij bijvoorbeeld aan:

- > Aan tafel zitten tijdens de maaltijden.
- > Naar het toilet gaan.
- > En indien mogelijk, een stukje lopen op de afdeling.

Overleg met de verpleegkundige en de fysiotherapeut wat de mogelijkheden zijn voor uw naaste.

Prikkels

Sommige patiënten met een delier zijn overgevoelig voor prikkels (alles wat de patiënt kan horen, zien, ruiken, voelen en proeven). Dit kan tot onrust en opgewondenheid leiden.

Daarom is het van belang om prikkels te beperken, bijvoorbeeld:

- > Beperk bezoek tot een kleine kring.
- > Maximaal twee personen per keer aanwezig.
- > Afwisseling in rust en activiteit.
- > Soms kan het prettig zijn voor de patiënt om persoonlijke spullen op de kamer te hebben, bijvoorbeeld foto's.

Participeren

Ondersteuning bieden tijdens de opname kan veel van u vragen. Wellicht zijn er meerdere naasten die ook kunnen meehelpen. Wordt het meehelpen u te veel? Bespreek dit dan met de verpleegkundige. Wanneer blijkt dat de ondersteuning kan worden afgebouwd, geeft de verpleegkundige dit bij u aan. Heeft u behoefte aan een gesprek? Dan kunt u, naast de verpleegkundige, ook een beroep doen op de geestelijke verzorging. De verpleegkundige kan dit gesprek voor u regelen.

Adviezen voor participeren

Samen zorgen en communiceren

Om ondersteuning goed te laten verlopen is het belangrijk dat er wordt samengewerkt. Loopt u ergens tegen aan? Zit u ergens mee of bent u ergens onzeker over? Geef het gerust aan. Ondersteuning verloopt beter door met elkaar te praten. De verpleegkundige heeft dagelijks contact met u.

Voer vertrouwde gewoontes uit

Wie kent de patiënt beter dan u? Zijn er gewoontes die de patiënt prettig vindt? Vertel het ons, dan kijken we er samen naar de mogelijkheden.

Praktische zaken

Om naastenparticipatie voor iedereen op de afdeling goed te laten verlopen, wordt participatie door één persoon verricht. Afwisselen tussen verschillende naasten kan natuurlijk wel. Tijdens de reguliere bezoektijden is ander bezoek van harte welkom.

- > Is in overleg met de verpleegkundige afgesproken dat u blijft slapen? Dan wordt ervoor gezorgd dat er een bed komt op de kamer waar uw naaste verblijft.
- > U kunt gebruik maken van de sanitaire voorzieningen op de kamer. Vanuit het ziekenhuis kunt u gebruik maken van beddengoed, handdoeken en washandjes.
- > Er is voor één persoon mogelijkheid om gebruik te maken van de broodmaaltijdenvoorziening op de afdeling. De keukenassistent komt op de kamer langs. Voor een warme maaltijd krijgt u een kortingskaart van 25%. Deze kortingskaart kunt u in het restaurant besteden. Het restaurant is dagelijks open van 8.00 – 19.00 uur en op feestdagen van 10.00 – 19.00 uur.
- > Er is een koelkast op de afdeling aanwezig, mocht u eigen etenswaren/drinken mee willen nemen. Wilt u de etenswaren voorzien van naam patiënt en datum?
- > U kunt gratis gebruik maken van wifi.

- > U heeft recht op één uitrijkaart per patiënt per dag. De uitrijkaart krijgt u van de verpleegkundige. Het Frisius MC Leeuwarden is een rookvrij ziekenhuis. Dat betekent dat u in het ziekenhuis en op het terrein niet mag roken.
- > Bellen mag overal, tenzij anders aangegeven. Houdt u tijdens het bellen rekening met anderen?
- > Tussen 21.00 – 7.00 uur is de hoofdingang gesloten. U heeft dan toegang tot het ziekenhuis via de ingang Spoedeisende hulp, ter hoogte van Borniastraat 40. Om het ziekenhuis tussen 21.00 - 7.00 uur te verlaten kunt u gebruik maken van de uitgang van de Spoedeisende Hulp. U kunt ook via de hoofdingang eruit, daarvoor is een 'nachtsluis' gemaakt, deze is via een intercom te bedienen

N.B. Vanaf 21.00 uur is de deur van de afdeling klinische geriatrie gesloten. Informeer bij de verpleegkundige van de afdeling hoe u toegang kunt krijgen tot de afdeling.

Tot slot

Wij hopen dat uw naaste snel weer herstelt. Het kan voorkomen dat uw naaste tijdens de opname zo snel opknapt, dat ondersteuning niet meer nodig is. Dat overleggen wij dan met u. Heeft u nog vragen naar aanleiding van deze folder? Stel ze gerust!

Schema

Onderstaand schema kan gebruikt worden als geheugensteuntje voor verpleegkundigen of familieleden en mantelzorgers.

<i>Bent u bereid en in staat betrokken te zijn bij de volgende activiteiten tijdens de opname van uw naasten?</i>	Ja	Nee
1. Telefonisch bereikbaar zijn?		
2. Buiten bezoeken aanwezig zijn in het ziekenhuis?		
3. Overnachten in het ziekenhuis bij uw naaste?		
4. Vertrouwde spullen van thuis meenemen voor uw naaste? (foto's, muziek)		
5. Zorgen dat goed schoeisel en e.v. gehoorapparaat, bril en/of goedpassend kunstgebit van uw naaste aanwezig is?		
6. Tijdens uw aanwezigheid ondernemen van activiteiten met uw naaste? (bijv. krant lezen, spelletje doen, muziek luisteren)		
7. In overleg met verpleegkundige ondersteuning bieden bij eten/drinken en/of mobiliseren/bewegen.		
8. Aanwezigheid tijdens therapieën door andere hulpverleners? (bijv. logopediste, fysiotherapeut)		

